

Република Српска је трајна и неупитна правно-политичка и историјска чињеница. Она је утемељена међународним споразумом у Дејтону и о њеној будућности могу легитимно да одлучују само њени грађани, који су је и створили. Ова језгровита мисао, преточена у две реченице, могла би да буде мото и сажети одраз суштине мисли саопштених на једном занимљивом скупу у Бања Луци, на коме је критички осматрана садашњост и сагледавана перспектива српског ентитета у оквиру Босне и Херцеговине.

Реч је о научном скупу којег су организовали Центар за националну стратегију Србије и Форум за регионални дијалог и сарадњу из Бање Луке. У опсежној расправи учествовали су научни и јавни радници, политичари, угледни правници, историчари, политички аналитичари, лингвисти, привредници. Већ из самог састава учесника видљиво је да је дијалог вођен међу добрим познаваоцима постојећих политичко-правних и друштвено-економских прилика у Босни и Херцеговини и њеним ентитетима – Републици Српској и Федерацији БиХ.

Сачувати дејтонски оквир

- Српска никада неће прихватити укидање ентитета и својих институција, неуставно преношење надлежности, унитаризацију и централизацију, натурање „државног“, такозваног *босанског језика* и стварање државне нације. То би било разарање правног и уставног поретка, мукотрпно успостављеног Дејтонским мировним споразумом, који нам је основ за даљи просперитет и развој – рекао је отварајући овај скуп председник РС др Рајко Кузмановић, иначе академик и дугогодишњи професор уставног права у РС.

Кузмановић каже да политички деструктивци (инострани, а делом и бошњачки) држе БиХ, па тиме и Републику Српску, у сталном политичком гету и вртлогу, у сталној атмосфери политичких, правних и уставних промена – које они формално називају реформе – које су по својој суштини деструктивне јер разарају правни и уставни поредак, мукотрпно успостављен Дејтонским споразумом.

Председник наглашава да је Српска, често и без икаквих стварних разлога, изложена оптужбама и свакојаким притисцима, иако је евидентно да је Република Српска бољи и

Каква је будућност Републике Српске?

Пише: Драгиша Спремо
субота, 19 децембар 2009 16:36

просперитетнији део Босне и Херцеговине, политички и економски стабилнији. И да више доприноси путу ка Европској унији него Федерација и већи део БиХ.

- Сада су на дјелу уцјене да мијењамо Устав ради стварања услова за улазак у Европску унију и НАТО пакт. Најновије предложене уставне промјене иду у смјеру слабљења Републике Српске, све до њене негације. Разумљиво је да такве захтјеве ова власт, нити било ко у Републици Српској, никада неће прихватити.

Прошло време наметаня

Предсједник Центра за националну стратегију из Београда Светозар Стојановић наглашава да пролази време уцена међународне заједнице, иако она и даље покушава да се меша и ствара немир међу становништвом БиХ.

- У заблуди су они који мисле да се у БиХ нешто може наметнути, јер се суштински ништа не може променити с обзиром на измењен однос снага у међународној заједници и великим силама. Зато може да буде говора само о дијалогу и сагласности два ентитета и три народа у БиХ.

Стојановић је уверен да Српска има сигурну и солидну перспективу. Република је развила своје институције, афирмисала се у економском, научном, образовном и сваком другом смислу. Постојећу сарадњу са Србијом треба ширити и унапређивати, јер још увек има неискоришћених могућности у тим везама.

Потпредседник Демократске странке Србије Слободан Самарџић је мишљења да је Српска тренутно у тешкој ситуацији, јер је политички притиснута од САД и Европе, па би било од користи да Србија, као потписник Дејтонског мировног споразума, у својим иступима и контактима у иностранству, указује на националне интересе РС. Сличног је мишљења и политички аналитичар из Београда Ђорђе Вукадиновић. Он каже да Србија није свемоћна, али да је потписник Дејтонског споразума и да би требало одлучније и гласније да каже да је формално и правно одговорна за Српску, јер у њој живи више Срба него на Косову и у Црној Гори.

Лажна дилема: Српска или ЕУ

Занимљиво мишљење о тренутном статусу и будућности Републике Српске изнео је проф. др Владимир Лукић из Бање Луке. Он је категоричан у ставу да је лажна дилема: *Република Српска или Европска унија*, односно *Република Српска - НАТО*, истакавши да решење те дилеме увек мора бити Република Српска и да због тога она несумњиво има будућност. И остали учесници скупа подржали су ово мишљење професора Лукића.

Лидер водеће СНДС и премијер РС Милорад Додик, који је такође учествовао у раду научног скупа, нагласио је да Српска поштује и доследно проводи Дејтонски споразум. И то његове правне одреднице, а не дух Дејтона, како би то неки хтели.

- Ако БиХ жели да буде стабилна, она мора да рашчисти односе на бази Дејтонског споразума, што је од суштинског значаја. То значи да се и многе надлежности које су отете, а нису биле предмет споразумијевања између страна у БиХ, морају вратити на начин споразумијевања и да се тиме обезбиједи дејтонски легитимитет за институције које су једнострано пренесене на ниво БиХ. Високи представници, како је познато, Српској су нелегално одузимали поједине надлежности и пренијели их на ниво БиХ. Ми ћемо се свим силама борити да те надлежности буду враћене РС. Такође, мијешали су се у питања војске, индиректних пореза и у рад судова. Дејтонским мировним споразумом постигнут је баланс који појединци у Сарајеву и међународна заједница хоће да претворе у дебаланс, што би имало тешке последице у овом дијелу Европе - нагласио је Додик.